

Sprawozdanie ze spotkania konsultacyjnego projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia zorganizowanego w dniu 24 stycznia 2022 r. w Krośnie

W dniu 24 stycznia 2022 r. w Karpackiej Państwowej Uczelni Wyższej w Krośnie odbyło się trzecie spotkanie konsultacyjne projektu programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027* (FEP 2021-2027).

Uczestnicy spotkania, którzy przybyli na spotkanie poznali główne obszary wsparcia oraz proponowany podział dostępnych środków finansowych, jakie zostały przyznane województwu na realizację Programu.

Celem spotkania (konsultacji społecznych projektu Programu) było zebranie opinii oraz uwag środowisk, partnerów społecznych i gospodarczych, pozwalających na dokonywanie ewentualnych zmian w zakresie wsparcia ujętego w projekcie dokumentu, a w konsekwencji określenie właściwego kierunku rozwoju regionu. Spotkanie odbyło w formie hybrydowej. Osobiście w ww. spotkaniu wzięło udział 41 osób (wg list obecności), natomiast 65 osób uczestniczyło w nim za pośrednictwem platformy internetowej do wideokonferencji Zoom.

1. Otwarcie konferencji i powitanie uczestników

Spotkanie otworzyła Pani Aleksandra Gorzelak- Nieduży, która powitała uczestników i przedstawiła porządek spotkań konsultacyjnych. Na wstępie poinformowała, iż celem spotkania jest prezentacja założeń projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, przeprowadzenie debaty nt. przedmiotowego dokumentu i późniejsze uwzględnienie w nim możliwych do zaakceptowania wniosków, uwag, propozycji zgłoszonych w toku tych konsultacji.

Pan Władysław Ortyl, Marszałek Województwa Podkarpackiego, podkreślił, że konsultacje są niezwykle ważnym narzędziem, dzięki któremu Program regionalny będzie lepiej znany, rozumiany oraz łatwiej będzie z niego korzystać i sięgać po fundusze unijne. Wskazał, iż projekt programu regionalnego FEP 2021-2027 opiera się na *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*, w której to zostały wyznaczone m.in. 4 obszary tematyczne oraz Obszary Strategicznej Interwencji. Prace nad programem regionalnym FEP 2021-2027 zostały rozpoczęte w marcu 2019 roku, kiedy to został powołany zespół koordynacyjny, w grudniu 2020 r. rozszerzono jego skład o przedstawicieli strony rządowej, samorządowej (w tym jednostek samorządu terytorialnego), partnerów społecznych i gospodarczych (w tym organizacji pozarządowych) oraz środowisk naukowych. 22 grudnia 2021 r. Zespół

podjął w drodze konsensusu stanowisko w sprawie pozytywnego zaopiniowania projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, natomiast w dniu 30 grudnia 2021 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego przyjął projekt programu i przekazał go do konsultacji społecznych. Pan Marszałek przypominał, iż konsultacje społeczne będą trwały do 4 lutego 2022 r. i do tego czasu można składać wnioski, uwagi, komentarze do programu FEP. Po konsultacjach będzie sporządzony raport, w którym będą przedstawione sposoby uwzględnienia uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji.

Następnie **Pan Piotr Pilch, Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego** wskazał, iż po konsultacjach dot. FEP, rozpoczną się konsultacje społeczne dotyczące Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030.

W spotkaniu konsultacyjnym udział wziął również **Pan Jacek Szlachta, profesor z Kolegium Ekonomicznego ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie**, jako ekspert zewnętrzny świadczący wsparcie i usługi doradcze na potrzeby opracowania projektu programu. Przedstawił on aspekty dotyczące przygotowania programów regionalnych. Podkreślił w swoich wypowiedziach znaczenie jakości kadr z uwagi na konieczność posiadania przekrojowej wiedzy z wielu obszarów Funduszy Europejskich. Ponadto zaznaczył, iż wykwalifikowana kadra jest bardzo istotna ze względu na sprawność wydawania Funduszy Europejskich oraz osiągnięcia zamierzonych efektów.

Następnie **Pan profesor Zbigniew Barabasz- Rektor Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie** zaznaczył, iż uczelnia z sukcesem wykorzystuje środki europejskie, czego efektem jest rozbudowa infrastruktury i wyposażenie laboratoriów. W ostatnim roku zostało oddane do użytku laboratorium dla kierunków: energetyka, budownictwo oraz zielarstwo. Uczelnia pełni także bardzo ważną rolę stymulującą rozwój regionalny. Gdyby nie dobrze i nowocześnie wyposażone kadry, zarówno administracyjne, jak i dla przemysłu nie można byłoby mówić o inteligentnych rozwiązaniach, inteligentnym przemyśle. Uczelnia zamierza wspierać także podmioty, które będą chciały współpracować w zakresie wykorzystania środków europejskich.

W dalszej kolejności głos zabrał **Pan Wojciech Magnowski, Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym**, który omówił projekt regionalnego programu FEP 2021-2027 z dnia 30.12.2021 r. nadmienił, iż na stronie internetowej zamieszczony został projekt regionalnego programu FEP 2021-2027 wraz z formularzem uwag i zachęcił do zgłaszania wszelkich uwag, komentarzy i opinii.

2. „Konsultacje społeczne projektu programu regionalnego FEP 2021-2027 (projekt z dnia 30 grudnia 2020 r.)”- Wojciech Magnowski Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym UMWP

Prezentacja została przygotowana w oparciu o projekt programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 (wersja z dnia 30.12.2021 r.) i zawierała informacje na temat:

- podziału alokacji z polityki spójności na poziomie regionalnym;
- zasad koncentracji tematycznej środków w ramach FEP 2021-2027 (ring-fencing);
- projektu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021- 2027 z dnia 30 grudnia 2021 r. (wstępna struktura dokumentu, priorytety, potencjalni beneficjenci).

Kwestie dotyczące priorytetów finansowanych z EFS + przedstawił **Pan Andrzej Burnat, Kierownik Oddziału programowania w zakresie Europejskiego Funduszy Społecznego.**

Prezentacja jest dostępna na stronie:

https://www.rpo.podkarpackie.pl/images/dok/2022/pliki/KONSULTACJE_FEP_2021-2027_24.01.2022_Krosno.pdf

3. Dyskusja z widowni i pytania z czatu.

W kontekście powyższego umożliwiono uczestnikom spotkania zadawanie pytań oraz kierowanie uwag i komentarzy w zakresie zaprezentowanych dokumentów, które przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Lp.	Osoba zgłaszająca	Uwagi	Odniesienie się do uwagi
1.	Jan Pelczar, Starosta Powiatu Krośnieńskiego	1. Prośba o ujęcie ratownictwa medycznego i pogotowia ratunkowego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia. 2. Brak możliwości pozyskania środków z programu FEP dla samorządów powiatowych, które nie są w stowarzyszeniach czy grupach na wsparcie dotyczące dróg.	1. Zgodnie z linią demarkacyjną ratownictwo medyczne nie może być wspierane z programów regionalnych. Przedsięwzięcia dotyczące ratownictwa medycznego będą wspierane z programu krajowego Fundusze Europejskie na Rzecz Infrastruktury Klimatu i Środowiska (FEnIKS). 2. W nowym programie regionalnym planowane jest wsparcie wyłącznie dla dróg wojewódzkich. Jest to związane ze szczupłością środków, z ograniczeniami związanymi z koncentracją tematyczną oraz brakiem możliwości wyodrębnienia / wygospodarowania środków zabezpieczających identyfikowane potrzeby w zakresie dróg wojewódzkich na kluczowych odcinkach, w takim zakresie, jaki byłby optymalny. W związku z czym wsparcie ograniczono do dróg wojewódzkich, uwzględniając również, że drogi lokalne są w coraz większym stopniu wspierane środkami z budżetu państwa w ramach funduszy na te cele przeznaczane.

2.	Jan Sidor , Prezes Podkarpackiego Związku Stowarzyszeń Ogrodowych z siedzibą w Krośnie	Postulat aby w programie FEP 2021-27 zostały dodane ogrody działkowe.	W FEP nie ma ujętego wprost obszaru wsparcia dla ogródków działkowych. Brak uwzględnienia takiego wsparcia wynika z tego, iż w perspektywie 14-20 takiego wsparcia nie uwzględnialiśmy. Możliwość realizacji projektów dot. ogrodów działkowych, jeśli byłyby to elementy wpisujące się w Priorytet 2 pod warunkiem, że będzie to powiązane z klimatem czy z ochroną bioróżnorodności. Natomiast jeśli o Priorytet 6, ogrody są na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krosna, więc wszystkie Miejskie Obszary Funkcjonalne będą teraz w nowej perspektywie ZIT-ami. i ewentualne zdiagnozowanie potrzeb w obszarze bezpieczeństwa publicznego, turystyki i kultury, jest możliwe właśnie po przygotowaniu przez taką jednostkę czy przez Miejski Obszar Funkcjonalny strategii i ujęcie np. terenów w tej strategii, które potem byłyby realizowane w tym priorytecie.
3.	Piotr Przytocki , Prezydent Krosno	<p>1. Prośba o rozważenie wsparcia klastra energetycznego który powstał z udziałem miasta, holdingu komunalnego i uczelni KPU.</p> <p>2. Postulat wsparcia Centrów Integracji Społecznej w Krośnie, instytucji, która przyczynia się do powrotu na rynek pracy i do życia społeczne</p>	<p>1. W perspektywie 21-27 zakładamy możliwość wsparcia klastrów energetycznych czyli takich konglomeratów podmiotów, z których jedne produkują, a drugie wytwarzają, a kolejne zużywają energię elektryczną wsparcie planowane jest w ramach Priorytetu 2.</p> <p>2. Obecne zapisy projektu Programu FEP 2024-2027 umożliwiają wsparcie i kontynuację działań dla CIS w obszarze włączenia społecznego w cs (h). Mamy na uwadze, że podmioty te rzeczywiście przyczyniają się do wychodzenia ludzi na otwarty rynek pracy i do pomocy takiej społecznej w tym zakresie.</p>
4.	Katarzyna Madej , Stowarzyszenie Aktywny Beskid	<p>1. Jakie kryteria były brane pod uwagę, że akurat szlak rowerowy na Roztoczu się pojawił? Czy nie możemy dopisać również innych projektów? Na Podkarpaciu jest więcej takich regionów, gdzie potrzebujemy tych szlaków rowerowych. I tutaj mając na uwadze ogólny charakter programu, wskazywanie w jego treści konkretnych projektów, które otrzymają wsparcie w ramach priorytetu nie jest zasadne wg mnie, a jeżeli jest zasadne, to byłabym wdzięczna za wytłumaczenie dlaczego i czy nie powinny być np. te projekty wpisane po prostu w politykę rowerową województwa podkarpackiego. Bardzo zależy nam żeby Beskid Niski połączyć z Małopolską ścieżkami, rowerowymi.</p>	Wpisaliśmy do projektu naszego programu działania, które w zakresie infrastruktury społecznej będą mogły wesprzeć zidentyfikowane z poziomu województwa szczególnie ważne przedsięwzięcia dla infrastruktury kultury i infrastruktury szlaków turystycznych. I te projekty, które będziemy chcieli wesprzeć z poziomu Priorytetu 5 będzie to ograniczona liczba projektów, które będą inicjowane przez samorząd województwa i zakłada się, że jednym z tych projektów będzie projekt rowerowy na Roztoczu 5 Natomiast miejscem do realizacji projektów turystycznych, wśród których będzie możliwość wsparcia dla szlaków rowerowych, ścieżek rowerowych o znaczeniu turystycznym, będzie Priorytet 6, gdzie w ramach rozwoju zrównoważonego, rozwoju terytorialnego, takie projekty dotyczące m.in. szlaków rowerowych będą mogły być realizowane jako projekt dotyczący kultury, lokalnej turystyki. Instrumentem będzie tutaj konieczność, wypracowania dokumentu uzasadniającego, strategicznego, który będzie wchodził w zakres innych instrumentów terytorialnych i wsparcie dla takich projektów będzie mogło być finansowane właśnie w priorytecie szóstym, dla takich bardziej lokalnych projektów dotyczących tras rowerowych, szlaków czy ścieżek rowerowych o znaczeniu turystycznym.

5.	Bogusław Szweda, Zagłębie Ambitnej Turystyki	<p>1. Apel o wpisanie Beskidu Niskiego w obszarze turystyki dot. kontynuowana realizacja programów strategicznego rozwoju (tj. w miejscu gdzie jest wpisany Program Strategicznego Rozwoju Bieszczad i Program Strategiczny „Błękitny San”,)</p> <p>2. W ramach Centrum Wsparcia Doradczego, które Państwo wpisali Beskid Niski jest na równi z Kolbuszową, Brzozowem oraz Roztoczem W ramach w pilotażu Centrów Wsparcia Doradczego miał być przygotowany cały wniosek i to nie zostało zrealizowało.</p>	<p>1. Jeśli chodzi o Beskid Niski, w naszym programie uwzględniamy programy strategiczne przyjęte przez Sejmik Województwa Podkarpackiego. Na chwilę obecną mamy przyjęte przez Sejmik Województwa Podkarpackiego programy strategiczne dla Bieszczad i Błękitnego Sanu i są podejmowane działania zmierzające do tego, by powstał z inicjatywy województwa lubelskiego program dla Roztocza. Nie jest miejscem program regionalny, by inspirować, tworzyć programy strategiczne. My w naszym programie odzwierciedlamy to, co się dzieje w uwarunkowaniach rozwoju naszego regionu. Jeśli program strategiczny taki czy inny zostanie wygenerowany na poziomie naszego Regionalnego Parlamentu, to wtedy odzwierciedlenie dla niego powinno się znaleźć w programie regionalnym, jeśli nie, no to nie ma tutaj takiego tytułu</p> <p>2. Zakładamy, że zgodnie z założeniami tego instrumentu będziemy chcieli zastosować preferencje dla projektów wypracowywanych w ramach Centrum Wsparcia Doradczego w ramach Priorytetu 6</p>
6.	Andrzej Guzik, Wicestarosta Powiatu Krośnieńskiego	<p>1. W priorytecie 5. Infrastruktura bliżej ludzi, infrastruktura edukacyjna mocno wyeksponowane są kwestie związane z opieką przedszkolną. W przypadkach szczególnie uzasadnionych potrzeb przewidziana jest budowa nowego obiektu przedszkolnego. Postulat poszerzenia tej formuły na inne typy szkół, na inne poziomy wsparcia dla placówek oświatowych, nie tylko dla nowych obiektów przedszkolnych. Brak jest w projekcie programu instytucji około oświatowych, takich jak internaty, świetlice, stołówki.</p> <p>W działaniu 5.3 Infrastruktura włączenia społecznego brakuje środowiskowych domów samopomocy oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie.</p> <p>W działaniu 5.4 Infrastruktura ochrony zdrowia lukę między poradniami psychologiczno - pedagogicznymi a farmakologicznym wsparciem psychiatrycznym dla młodych ludzi należy uzupełnić poradniami psychoterapeutycznymi.</p> <p>Pytanie dot. działań 5.5 i 5.6 czyli Infrastruktura kultury, Infrastruktura szlaków turystycznych: jaki jest powód preferencji inwestycji wojewódzkich (samorządu województwa), a wykluczenia z aplikowania powiatów?</p> <p>2. Postulat dotyczący nie przyjmowania zasady delimitacji wg powiatu z uwagi na to, iż jest to krzywdzące dla ludzi.</p>	<p>1. Jeśli chodzi o infrastrukturę przedszkolną i edukacyjną, zakłada się dopuszczenie budowy nowych obiektów, trwają w tym zakresie negocjacje z Komisją Europejską. Tutaj wymogi są bardzo jednoznaczne, to znaczy możliwe są inwestycje w taką infrastrukturę wyłącznie na obszarach, gdzie mamy białe plamy w tym zakresie i gdzie rzeczywiście z danych demograficznych wynika, że takie wsparcie jest uzasadnione i że będzie potrzebne z danych demograficznych. Należy podkreślić, że też jakby pierwszym wyborem jest adaptacja, budowa nowego obiektu jest co do założeń wyborem drugim w sytuacji, gdy zostanie udowodnione, że nie ma odpowiedniego obiektu, który nadawałby się do adaptacji albo koszty tej adaptacji przewyższają koszty budowy, co oczywiste. Jeśli chodzi o infrastrukturę edukacyjną inną niż przedszkolną, niezwykle problematycznym będzie uwzględnienie zapisów dotyczących budowy nowych obiektów szkolnych. Jeśli chodzi o infrastrukturę około oświatową, czyli internaty, stołówki - założenie komisji jest takie, że wsparcie edukacji ma dotyczyć tylko i wyłącznie tych działań, które są związane z procesem dydaktycznym i wszystkim tym, co z procesem dydaktycznym się wiąże. Ten obszar również będzie negocjowany z Komisją Europejską.</p> <p>Odniesienie do działania 5.3 Jeśli chodzi o infrastrukturę włączenia społecznego, dla Środowiskowych Domów Samopomocy - nie przewiduje się wsparcia w ramach programu. Jeśli chodzi o Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w przypadku infrastruktury - z założenia nie możemy finansować infrastruktury podmiotów, infrastruktury instytucji, natomiast można finansować działania, które te instytucje prowadzą dla ostatecznych odbiorców. Czyli wszystko to, co jest związane z klientem takiego obiektu, natomiast sam remont obiektu podmiotu,</p>

		<p>Lepszym wskaźnikiem jest odniesienie się do gmin. Powiat jako kryterium to jest fatalne podejście, bo tak zróżnicowane cywilizacyjnie powiaty, jak powiat krośnieński, tracą na tym, bo są wysoko rozwinięte gminy w obwarunku miasta</p> <p>Takie gminy powiatu krośnieńskiego: Dukla, Jaślińska, Rymanów i Iwonicz-Zdrój są poza MOFem. Okazuje się, że znowu będą środki dedykowane dla MOF-ów, miasto Krosno i 6 gmin powiatu krośnieńskiego. A co z tymi 4? Nie są w MOF-ie Krosno, nie są w powiecie, który by należał do 11 wybranych powiatów, nie są w Błękitnym Sanie, no bo skąd i nie są w rozwoju Bieszczad.</p> <p>3. Postulat rozpoczęcia zajęć z zakresu programowania od 1 klasy szkoły podstawowej w ramach projektu dot. kształtowania kompetencji w zakresie robotyki, programowania oraz myślenia twórczego u uczniów szkół podstawowych robotyki w szkołach podstawowych cs (e).</p>	<p>który świadczy takie usługi, czy to jest OPS, PCPR, czy Powiatowy Urząd Pracy, to nie są działania, które są finansowane ze środków europejskich.</p> <p>Infrastruktura PCPR-ów w działaniu 5.3, nie może zostać ujęta w ramach wsparcia.</p> <p>Odniesienie do działania 5.4</p> <p>Przychodnie psychoterapeutyczne to obszar, który może zostać potencjalnie uwzględniony w ramach zapisów programu. Należy wskazać na niepewność co do możliwości wsparcia infrastruktury tego typu podmiotów, inaczej sytuacja wygląda z perspektywy EFS+.</p> <p>Odniesienie do działań 5.5 i 5.6</p> <p>Zwrócić należy uwagę na znaczącą dysproporcję środków między Priorytetem 5, a Priorytetem 6, które dotyczą obszarów turystyki i kultury. Ze względu na niewielką alokację środków w Priorytecie 5 na działania w zakresie kultury i turystyki, w obu obszarach zrealizowane zostaną istotne z punktu widzenia potrzeb województwa projekty inicjowane przez samorząd województwa. Priorytet 6 dysponuje istotnie większymi środkami, które będą mogły być przeznaczane na realizację projektów innych niż inicjowane przez samorząd województwa, dotyczących lokalnej kultury i turystyki.</p> <p>Dzieci i młodzież 7-17 to już EFS. No z przykrością również stwierdzamy, że rzeczywiście następuje tutaj taki dualizm, natomiast ten dualizm wynika z niczego innego, jak tylko z tego, że znowu odwołuje się do linii demarkacyjnej i podziału pomiędzy wsparciem na poziomie krajowym i na poziomie regionalnym. Otóż wsparcie na rzecz dzieci będzie realizowane kompleksowo i całościowo, przynajmniej takie są założenia, ma być realizowane w programie krajowym. Natomiast na poziom regionalny pozostało wsparcie dla osób dorosłych FAS i DTA. FAS znajduje swoje odzwierciedlenie, być może DTA to jest też obszar do zagospodarowania i tutaj pochylimy się nad tym tematem, myślę, że we współpracy z kolegami z ROPS-u zobaczymy, jakie są możliwości, jeśli chodzi o wsparcie tego obszaru. I jeśli chodzi o wsparcie osób opuszczających placówki penitencjarne, to tutaj muszę powiedzieć, że na początku były założenia nawet takie, żebyśmy wspierali Osadzonych. Natomiast tu jest pewna trudność, bo rzeczywiście to są inne reżimy, jeśli chodzi o funkcjonowanie takich placówek, często osadzeni są przenoszeni z miejsca na miejsce, odbywają karę pozbawienia wolności, oczywiście nie w tym obszarze, z którego pochodzą, w związku z tym tutaj takich możliwości nie będzie. Natomiast jeżeli osoby będą opuszczać placówki i one będą z różnych przyczyn podlegały pod wsparcie z różnych innych powodów, to jak najbardziej oni będą ujęci w programie i będą mogli w tym wsparciu uczestniczyć. Jeśli chodzi o wsparcie szkół specjalnych to jesteśmy</p>
--	--	---	--

			<p>mocno zdeterminowani, aby nadal przekonywać Komisję do tego, żeby wsparcie szkół specjalnych, wsparcie ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych było w programie realizowane. Kwestia dotycząca szkolnictwa specjalnego, którego Komisja Europejska nie akceptuje wprost. Komisja Europejska nie zgadza się na finansowanie szkolnictwa specjalnego, oczekując na pełną integrację osób z różnymi dysfunkcjami w standardowym procesie edukacyjnym. Wciąż prowadzone są negocjacje, w których wskazuje się konieczność uwzględnienia wsparcia dla szkolnictwa specjalnego i ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.</p> <p>2. Na etapie Programu Regionalnego nie wchodzimy w zagadnienia dotyczące delimitacji, jak się MOF krośnieński rozwijał, jak się dzielił, przyjmujemy to co zostało ustalone w Strategii Rozwoju Województwa, W Strategii Rozwoju Województwa mamy wyznaczone Miejskie Obszary Funkcjonalne, mamy wyznaczone granice i na tej bazie budujemy program regionalny, oferując wsparcie dla lokalnej kultury, dla lokalnej turystyki, dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w trybie ZIT zakładamy w trybie niekonkurencyjnym, a na wszystkich pozostałych obszarach poza Miejskimi Obszarami Funkcjonalnymi w trybie konkurencyjnym, w tym drugim działaniu zakładamy w Priorytecie 6, gdzie również sporo środków na takie projekty będzie przeznaczonych i tam projekty, będą musiały być inicjowane, identyfikowane na bazie czy to strategii terytorialnych, czy to porozumień terytorialnych, czy to innych instrumentów terytorialnych, które będą bazować na zidentyfikowanych i na poziomie krajowym, i na poziomie regionalnym obszarów strategicznej interwencji, w tym tak pojemnego obszaru strategicznej interwencji, jak obszary wiejskie chociażby. My zakładamy korzystanie tutaj z dostępnych klasyfikacji obszarów strategicznej interwencji zidentyfikowanych i z poziomu krajowego w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego i z poziomu regionalnego w naszej Strategii Rozwoju Województwa tak, by tutaj było to bazą do realizacji projektów. Nie kontynuujemy tutaj tego patrzenia przynajmniej na chwilę obecną. Kwestia 11 powiatów i ich wspieranie w ramach RPO 2014-20 to już przechodzi do przeszłości. My w perspektywie 2021-27 tego, tej delimitacji na chwilę obecną w projekcie Programu Regionalnego nie kontynuujemy, w związku z czym ta delimitacja 11 powiatów przestaje mieć znaczenie przy projektach w ramach nowego Programu.</p> <p>3. Zapisy projektu programu FEP 2021-2027 zawierają preferencje dla klas 4-6 nie przesądzając o braku możliwości realizacji tego typu działań we wcześniejszych klasach szkoły podstawowej.</p>
7.	Józef Szymbara, Bieszczadzkie	Postulat aby uwzględnić wsparcie w zakresie szlaków w południowej części województwa podkarpackiego,	W ramach projektów o charakterze regionalnym chcemy uwzględnić taką kompleksową odnowę przebiegu Szlaku Beskidzkiego. Co więcej, próbujemy

	<p>Schroniska i Hotele PTTK w Sanoku.</p>	<p>począwszy od Krempej, skończywszy na Birczy, a może nawet dalej. Zgodnie z wyjaśnieniem w FEP 2021-2027 infrastruktura szlakowa jest rozumiana jako: miejsca postojowe, sanitariaty, wiaty, stanowiska widokowe, pola biwakowe, ogrodzenia, drogi dojazdowe. Nie ma nic o infrastrukturze kubaturowej, a turysta wędrujący po szlaku, no jednak czegoś oczekuje, więc jeżeli tego nie ma, to on po prostu nie przyjedzie. I to nas w perspektywie czeka, jeżeli tego nie zrealizujemy.</p>	<p>ukształtować ten projekt tak, aby w partnerstwie z województwem małopolskim w takim powiązaniu komplementarnym, ten projekt ukształtować. Także mamy nadzieję, że nam się uda ten projekt przeprowadzić jako taką kompleksową modernizację tego szlaku. W tym projekcie zakładamy bardziej infrastrukturę taką szlakową, a nie konkretne schroniska.</p> <p>Projekt dotyczący modernizacji szlaków został zgłoszony przez Państwo do KPO i w jakimś ograniczonym zakresie zostały prawdopodobnie wpisane i będą możliwe do realizacja tego projektu w ramach tego programu. Natomiast w FEP generalnie wsparcie turystyki i elementów turystyki zaplanowane jest w Priorytecie 5, przy czym są to projekty samorządu województwa i inna opcja to projekty o znaczeniu turystycznym, ale wynikające albo ze strategii ZIT, albo z strategii terytorialnej w innych instrumentach terytorialnych w ramach Priorytetu 6. W kontekście szlaków, właśnie na obszarach, gdzie będą zidentyfikowane te projekty przez te strategie.</p>
8.	<p>Izabela Jankowska-Zawada, Urząd Gminy Skotyszyn</p>	<p>1. Czy w świetle ustawy o dostępności dostępność budynków będzie brana pod uwagę w Programie? Większość urzędów i placówek użyteczności publicznej wymaga gruntownych nakładów inwestycyjnych na ten cel, a pieniędzy w samorządach brakuje. Pytanie o możliwość rozszerzenia zapisu dotyczącego dostępności budynków: chodzi nie tylko o dostępność architektoniczną, ale też o dostępność komunikacyjno-informacyjną, czyli wyposażenie danych placówek w odpowiedni sprzęt, do obsługi osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>2. Pytanie o wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej.</p> <p>3. W jaki sposób przygotować strategię ZIT?. W ramach Priorytetu 6 będzie konieczność posiadania takiej strategii. Wytycznych w ramach strategii ZIT nie ma, my należymy jako gmina do MOF Jasło. Czy będzie można poszerzyć ten katalog wsparcia jeszcze o inne formy?</p>	<p>1. Jeśli jest potrzeba ujęcia w ramach Priorytetu 6 dodatkowych zakresów wsparcia, prosimy o takie wnioski. My koncentrujemy się tylko i wyłącznie w naszym podejściu z tym, co Komisja Europejska w swoich rozporządzeniach przypisała bezpośrednio do zakresu wsparcia właściwego dla celu polityki 5 i tylko i wyłącznie taki cel, taki zakres wsparcia, który bezpośrednio do celu polityki 5 jest przypisany, tutaj braliśmy pod uwagę. Natomiast cokolwiek innego, byśmy prosili o odpowiednie, uzasadnione wnioski. Trwają negocjacje z Komisją Europejską co do dokładnego zakresu wsparcia.</p> <p>Jeśli chodzi o zakres dostępności, to zakłada się, że we wszystkich działaniach dotyczących infrastruktury społecznej, czyli idąc od przedszkolnej edukacji, ogólnej, zawodowej, włączenia itd., działania z zakresu dostępności będą kosztem kwalifikowalnym. Znacząca ustawa o dostępności działa, obowiązuje, w związku z tym zakłada się, że nie ma już powstawania nowej infrastruktury, która tych zasad dostępności na wszystkich etapach by nie spełniała, zarówno pod kątem dostępności, fizycznej, jak i pozostałych elementów dostępności. Czyli cały załącznik nr 2 do wytycznych w zakresie równości szans i niedyskryminacji, który mówi o dostępności, to jest ten dokument, który z całą pewnością obowiązywał będzie w przyszłym okresie programowania, jeśli chodzi o infrastrukturę. Natomiast jeśli chodzi o te działania punktowe, to głównej mierze na tej infrastrukturze, która ma odzwierciedlenie w poszczególnych priorytetach. W ten obszar same urzędy gminy nie wpisują się, jeśli chodzi o zapewnienie takiej dostępności. Natomiast jeśli mówimy o obiektach edukacyjnych czy użyteczności publicznej, w sensie szpitala, , tj. te, które są w infrastrukturze społecznej wymienione to zakładamy, że byłaby tu możliwość zarówno przebudowy, rozbudowy, jak i zakupu odpowiedniego</p>

			<p>wyposażenia, typu pętle indukcyjne czy innego rodzaju rozwiązania, które przyczyniają się do zapewnienia dostępności w danym obiekcie. Natomiast jeśli chodzi o samą infrastrukturę budynków jednostek samorządu terytorialnego, nie przewiduje się objęcia wsparciem tego typu instytucji.</p> <p>2. Podmioty ekonomii społecznej. Tak, jak najbardziej zakładamy wsparcie zarówno istniejących podmiotów, jak i tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej, to z Europejskiego Funduszu Społecznego, w takim układzie, jak było dotychczas najprawdopodobniej, czyli Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, które będą udzielały takiego wsparcia. Natomiast jeśli chodzi o dostępność infrastruktury z zakresu dostępności zostało ono zaproponowane jako wsparcie punktowe obiektów.</p> <p>3. Nie ma wytycznych dotyczących przygotowania strategii. Jednakże taka strategia powinna być przygotowana jako strategia terytorialna podobnie jak w przypadku perspektywy 14-20 dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego należy przygotować strategię wraz z projektami. I te strategie będą później, beneficjentem w ramach pierwszego działania, bo tam przewidujemy dwa działania w Priorytecie 6. Jeśli jest potrzeba ujęcia w ramach priorytetu VI dodatkowych zakresów wsparcia, prosimy o takie wnioski. My koncentrujemy się tylko i wyłącznie w naszym podejściu na tym co Komisja Europejska w swoich rozporządzeniach przypisała bezpośrednio do zakresu wsparcia właściwego dla celu polityki 5 i tylko i wyłącznie taki cel, taki zakres wsparcia, który bezpośrednio do celu polityki 5 jest przypisany, tutaj braliśmy pod uwagę.</p>
9.	Pytanie z czatu	Postulat aby rozważyć umożliwienie innym instrumentom terytorialnym korzystanie nie tylko z celu 5 polityki, ale również z celów od 1 do 4 w zależności od tego, co zostanie zdiagnozowane w strategiach. Jest to zgodne z projektem umowy partnerstwa, ale również z praktyką innych województw	Jeżeli są postulaty, by w ramach priorytetu 6, tam, gdzie mamy cel polityki 5, oprócz wskazanych tam zakresów wsparcia, czyli lokalna turystyka, lokalna kultura, ekoturystyka poza obszarami Natura 2000 i bezpieczeństwo przestrzeni publicznej uwzględnić jakieś inne obszary, to prosimy o odpowiednie wnioski. Natomiast, przygotowujemy strategię, przygotowujemy inny instrument terytorialny, który będzie podstawą do ubiegania się o dofinansowanie w ramach Priorytetu 6, może uwzględniać również inne projekty, które w naszej koncepcji będą mogły być kierowane do odpowiednich konkursów w macierzystych priorytetach, czyli jeśli dokument ten będzie uwzględniał kwestie dotyczące infrastruktury wodociągowej, no to wtedy można taki projekt objąć finansowaniem w standardowym konkursie na infrastrukturę wodociągową. Taki jest koncept, który został ujęty w projekcie naszego programu.
10.	Robert Radwan, Podkarpacka Agencja Konsultingowo Doradcza w Jaśle, Ośrodek Wsparcia	1. Dedykując wszystkie programy z EFS-u tylko urzędowi pracy i Ochotniczym Hufcom Pracy, wykluczamy cały sektor niepubliczny. Pytanie o miejsce w programie dla organizacji, w tym	1. Założenia wsparcia zawarte w projekcie Programu FEP 2021-2027, który został poddany konsultacjom społecznym, zaplanowane zostały zgodnie z podejściem przyjętym w zapisach projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027

<p>Ekonomii Społecznej w Jaśle</p>	<p>organizacji pozarządowych, skoro zostały wykluczone z działań związanych z rynkiem pracy.</p> <p>2. Postulat o wsparcie dla PES-ów, organizacji pozarządowych.</p> <p>3. Pytanie odnośnie aktywnej integracji: w grupie beneficjentów organizacji pozarządowych nie ma; są powiatowe urzędy pracy; partnerstwa publiczno-społeczne, OHP, i jednostki samorządu terytorialnego.</p> <p>4. Pytanie o możliwość rozszerzenia katalogu wsparcia o osoby biernie zawodowo.</p>	<p>w Polsce oraz przygotowanym na jej podstawie projekcie Linii Demarkacyjnej określającej możliwy podział interwencji oraz zasady wdrażania krajowych i regionalnych programów w perspektywie finansowej 2021-2027.</p> <p>Wsparcie uwzględniające wszystkie podmioty przewidziane na aktywizację zawodową osób ubogich pracujących, zaplanowane zostało do realizacji w trybie konkurencyjnym w ramach cs a). Rozważane jest również podjęcie dodatkowych działań, (trwają w tej sprawie robocze konsultacje z MFiPR), umożliwiających zaangażowanie potencjału pozostałych instytucji, posiadających doświadczenie w obszarze aktywizacji zawodowej, dla realizacji nowej inicjatywy, ogłoszonej przez KE o nazwie ALMA (Aim, Learn, Master, Achieve), której celem jest wsparcie młodych ludzi na rynku pracy, które znajdują się trudnej sytuacji na rynku pracy, ze względu na swoją sytuację osobistą lub zawodową (np. niepełnosprawność, długotrwałe bezrobocie, niewystarczające wyniki w nauce / zawodach umiejętności, pochodzenie migracyjne. Wsparcie dotyczy będzie młodych osób zarówno w kraju jak i za granicą. Szerokie spektrum działań, w którym uczestniczyć będą mogli postulujący, zaplanowano również w ramach obszaru włączenia i integracji społecznej realizowane w cs h).</p> <p>2. Obecne zapisy projektu Programu FEP 2024-2027 w obszarze włączenia i integracji społecznej umożliwiają wsparcie dla PES i PS w cs (h), natomiast wsparcie dla organizacji pozarządowych w cs (l).</p> <p>3. Katalog Beneficjentów wskazanych w projekcie Programu FEP 2021-2027 umożliwia realizację działań przez podmioty będące organizacjami pozarządowymi zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z zastrzeżeniem, aby działały one w obszarze pomocy społecznej lub aktywizacji społeczno-zawodowej.</p> <p>4. W kontekście osób biernych zawodowo tj. osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, projekt Programu FEP 2021-2027 zakłada wsparcie tej grupy, niemniej pojawią się odpowiednie zapisy dotyczące wydzielenia rodzaju działania dotyczącego aktywizacji osób biernych zawodowo oraz wydzielenia biernych zawodowo do osobnej kategorii w głównej grupie docelowej.</p>
--	--	---